

Inštitút sezónnej práce je na spadnutie

Pestovateľom ovocia, zeleniny a vinohradníkom zrejme svitá na lepšie časy. Členovia vlády uznali nutnosť riešiť otázku sezónneho zamestnávania a ponúkajú konkrétne riešenia. Minister financií SR Eduard Heger, minister práce sociálnych vecí a rodiny SR Milan Krajniak, predseda výboru NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie Jaroslav Karahuta a zástupcovia Ovocinárskej únie SR a Zväzu zeleninárov a zemiakarov Slovenska predstavili 5. júna 2020 na tlačovej besede nástroj, ktorým si sľubujú prilákať do poľnohospodárskej výroby 5-tisíc nových pracovníkov.

Tvorcovia projektu chcú zabrániť, aby ovocie a zelenina ostávali nepozbierané na našich poliach. Predseda Ovocinárskej únie SR Marián Varga hovorí o prvom kroku k vytvoreniu Inštitútu sezónnej práce.

Už niekoľko rokov požadujú naši pestovatelia špeciálnych plodín vytvoriť systémový nástroj, špeciálny inštitút pre pracovníkov, ktorý by zohľadňoval špecifiká práce a zamestnávania v poľnohospodárstve. Opatrenie, ktoré sa bežne využíva v okolitých krajinách, sa nakoniec dostalo aj do programového vyhlásenia vlády.

V prvom kroku podpora nezamestnaných

V prvom kroku pripravil štát riešenie pre dlhodobo nezamestnaných občanov Slovenskej republiky, pričom takýto status bude spĺňať už aj človek, ktorý je bez práce aspoň tri mesiace. Štát sa rozhodol dotovať odvody pre takto zamestnaných ľudí v maximálnej výške 398,52 eur po dobu 6 mesiacov. „V čase zatvorených hraníc nám hrozilo, že nám aj v tejto sezóne zostane úroda na poliach a v sadoch. Práve preto vítam podporu ministra financií k tomuto projektu, pretože sme na neho vyčlenili 12 mil. eur. Znížia sa tak náklady na prácu slovenským ovocinárom a zeleninárom,“ povedal na tlačovej besede pri predstavení projektu minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR Milan Krajniak.

Pilotný plán teda prináša možnosť využiť domáci potenciál, môže dať príležitosť ľuďom, ktorí majú chuť pracovať, no z dlhodobého hľadiska sa majú problém zamestnať. Projekt platí už od júna tohto roku a využiť ho môžu Slováci do decembra 2021. Projekt podľa pestovateľov ukáže, do akej miery je o namáhavú prácu pri zakladaní, ošetrovaní a zbere úrody záujem aj u našich ľudí.

Podľa vinohradníkov prichádza myšlienka podporiť nezamestnaných v poslednej, no zároveň v správnej chvíli. Po vypuknutí pandémie sa na Slovensko vrátilo množstvo domácich, ktorí chodili do zahraničia na brigády a vykonávali rôzne sezónne práce. *„Začali sa nám ľudia hlásiť do zamestnaní na krátkodobé brigády a sú milo prekvapení, že mzdy nie sú také nízke, ako predpokladali. Naozaj si dokážu privyrobiť aj navýšením počtu hodín slušné peniaze. Ľudia, ktorí sa nútene vrátili domov, teraz nemajú inú možnosť a hľadajú aj takéto krátkodobé práce,”* vysvetľuje výkonná riaditeľka Zväzu vinohradníkov a vinárov Slovenska Jaroslava Kaňuchová Pátková.

V druhom kroku dlhoočakávané systémové opatrenie

Naši pestovatelia už roky volajú po zriadení tzv. Inštitútu sezónnej práce, ktorý reflektuje na reálne požiadavky pestovateľov a zohľadňuje špecifickú prácu v poľnohospodárstve. *„Naším zámerom je, aby sa na Slovensku vytvoril priestor na zamestnávanie na dohodu o vykonaní sezónnej práce v poľnohospodárstve, ktoré budú môcť využívať všetci poľnohospodári. Práve v tejto chvíli sa uskutočňujú rokovania o tom, ako by mal takýto inštitút, ktorý nadviaže na pilotný projekt podpory zamestnávania v poľnohospodárstve, vyzeráť,”* ozrejmil predseda Ovocinárskej únie SR Marián Varga.

Firmy aktuálne za svojich zamestnancov odvádzajú odvody vo výške približne 35 %. Požiadavkou pestovateľov je však zníženie odvodov na úroveň 9 %. Dôležitý je tiež zámer, aby sa štát postaral aj o zdravotné a nemocenské poistenie pre zamestnanca. Odvody zamestnanca by rovnako išli dole, a to z aktuálnych 13 % na približne 5 %. Sezónny pracovník by v takomto móde mohol pracovať 1600 hodín v roku. *„Ľudia chodia pracovať do Rakúska, kde z celkovej sumy 9 eur za hodinu dostane pracovník približne 7 eur, ale u nás si zarobí len 5 eur. Logicky nám tak utekajú za prácou do iných*

krajín,“ konštatovala J. K. Pátková.

Zriadenie inštitútu musí prejsť riadnym legislatívnym procesom. Pestovatelia veria, že schválený bude niekedy začiatkom roka 2021, aby už budúcu sezónu mohli využiť jeho výhody.

Ľudská práca je nenahraditeľná

Vinohradníci využívajú sezónnych brigádnikov približne trikrát do roka – v januári pri reze viniča, v máji pri zelených prácach a najviac ľudí potrebujú v septembri a októbri pri zbere úrody. „Nedostatok ľudskej práce mnohí pestovatelia riešili nákupom kombajnov. Niektorým takýto systém vyhovuje, ale pre lepšiu kvalitu musíme zaručiť pri zbere ľudskú prácu, ktorá je nenahraditeľná,“ vyzdvihla dôležitosť manuálnej práce J. K. Pátková.

Hlavným cieľom je teda nalákať do sektora ľudí, pre ktorých bude takáto práca zaujímavá. „Od zavedenia Inštitútu sezónnej práce si sľubujeme zvýšenie počtu ľudí. Aktuálne nám chýba, v ovocinárstve 2 až 2,5-tisíc, v zeleninárstve 1,5 až 2-tisíc a vo vinohradníctve približne tisíc ľudí. Inštitút však môžu využiť aj v rastlinnej výrobe, kde je však sezónnej práce menej,“ dodal dlhoročný bojovník za zriadenie Inštitútu sezónnej práce M. Varga.